

Werkgroep Stootvogels

Vogelwacht Uden e.o.

Jaarverslag 1998

Werkgroep Stootvogels

Uden e.o. Vogelwacht

Jaarverslag 1998

A: Inleiding.

Nadat een werkgroep Stootvogels binnen de Vogelwacht Uden e.o. Gedurende enige jaren “slapende” was geweest, zijn op 8 december 1996 enkele vogelwacht leden (Henk v.d. Acker, Wim Janssen, Marc Poulussen, Jan v.d. Tillaart, Jan Verhoeven en Piet van der Voort) bijeen gekomen om de werkgroep te revitaliseren. Besloten werd de naam “Stootvogels” te gebruiken. Tevens werd op deze bijeenkomst het doel van de werkgroep gedefinieerd.

B: Doel van de werkgroep.

De doelstelling van de werkgroep zijn afgeleid van de doelstellingen van de vereniging en luiden:

- het aankweken van waardering voor de stootvogels
- het beschermen van de stootvogels met hun biotoop en nestgelegenheid
- het bestuderen, inventariseren en publiceren van gegevens over de stootvogels in het werkgebied van de Vogelwacht Uden e.o.

De werkgroep streeft ernaar om deze doelstellingen te bereiken via kennis - opbouw (studie, veldwerk) en kennis - overdracht (excursie, cursus, publicatie).

C: Activiteiten van de werkgroep in 1998.

1. De werkgroep heeft 1998 beschouwd als een pilot – jaar, een proefjaar. Relatief veel tijd is er besteed aan overleg (6 vergaderingen) om het programma te bespreken, procedures vast te leggen en regels af te spreken. Het belangrijkste was de groep draaiende te krijgen en kinderziekten boven tafel te krijgen. Om dit te bereiken was een simpele, kleinschalig opzet nodig. Reden ook, waarom de groep gestart is met stootvogel kennis.
2. Eveneens vanuit het oogpunt van simpelheid heeft de groep zich in 1998 alleen bezig gehouden met het inventariseren van broedplaatsen, waarbij de “nestkaart” van SOVON als registratie – document gehanteerd werd. De te inventariseren vogelsoorten werden vastgesteld, te zijn: **boomvalk, buizerd, havik, sperwer, torenvalk en wespendif.** Bevindingen over uilen worden doorgecommuniceerd naar de uilenwerkgroep. Nadat in februari eerst nog even de geregistreerde torenvalk kasten gecontroleerd zijn op stevigheid, is in de maanden maart tot juli het veldwerk gedaan. Om dit veldwerk in teamverband (2 personen) te kunnen doen en toch een klein gedeelte van de Maashorst op te kunnen nemen, is de groep uitgebreid met 3 personen te weten William v.d. Velden, Chris v. Lieshout en Martien v.d. Elzen. Met deze persoonssamenstellingen konden de

gebieden geïnventariseerd worden: **Groep A:** Marc Poulussen en Wim Janssen: Bossen van Odiliapeel + omgeving Hemelrijk. **Groep B:** Jan v.d. Tillaart en William v.d. Velden: Omgeving Mariaheide. **Groep C:** Henk v.d. Acker en Jan Verhoeven: Omgeving Kanonsberg + bebouwde kom Uden. **Groep D:** Chris van Lieshout: Maashorst; bossen Uden – Noord (PNEM). **Groep E:** Martien van de Elzen: Maashorst; NO – hoek (boven het 4 landen punt).

(zie bijlage 1)

3. Als het veldwerk gedaan is en de nestkaarten ingevuld, komt het hoofdstuk resultaten verwerking. Voor dit doel is door Wim Janssen een magnifiek stuk software op de computer ontwikkeld op basis van de nestkaart (zie bijlage 2). Omdat de originele nestkaarten naar SOVON opgestuurd worden, waardoor we meteen aan landelijk onderzoek meewerken, dienen kopieën van de nestkaarten als gegevens bestand. Deze gegevens kunnen naar de verschillende meetparameters geanalyseerd worden, hetgeen voor 1998 gedaan is. Voorts heeft de werkgroep ook alle gegevens verzameld van de vroegere actieve taakgroep en de telgegevens over stootvogels van de werkgroep “inventarisatie” om te zien of we hiermee interessant analysewerk kunnen doen.

D: Resultaten.

In (zie bijlage 3) zijn de waargenomen gegevens afgedrukt en een overzicht per vogelsoort tussen aantal broedparen en uitgevlogen jongen. In de volgende tabel is een en ander samengevat:

	Aantal broedparen	Uitgevlogen jongen	Nesthoogte	Meest voorkomende nestplaats	Gebied
Boomvalk	1	1	14,6m	Populier	Mariaheide
Buizerd	6	3	6-8m	Den / eik	Uden / O'peel
Havik	1	1	-		Uden
Sperwer	12	31	6-7,5m	Douglas / eik	Geheel gebied
Torenvalk	5	15	6,5m	Eik	Mariaheide
Wespendief	-	-	-	-	-
Totaal	25	51	6-8m	Douglas / eik	

- Bespreking:
- er zijn 25 broedplaatsen ontdekt; het aantal uitgevlogen jongen verschilt enorm per soort; bij de buizerd is dit teleurstellend te noemen.
  - douglasspar en eik schijnen de favoriete boomsoort te zijn voor het bouwen van nestplaatsen op een hoogte van 6 tot 8 meter.
  - In het gebied Mariaheide zijn jonge sperwers geringd en gemeten door Gertrude v. d. Elzen (Veghel) in verband met een onderzoek van Jan van Diermen.

E: Vervolging en mortaliteit.

Jan Verhoeven is door de werkgroep aangesteld als coördinator naar de verschillende instanties als er onregelmatigheden rondom de stootvogelpopulatie waargenomen worden. Gedurende 1998 is er geen incident gerapporteerd.

F: Educatie.

Voor educatieve doeleinden heeft de werkgroep een plattegrond op harde ondergrond ontwikkeld, waarop het gehele toekomstige waarnemingsgebied staat. Op deze kaart worden de gevonden nestlocaties gemarkeerd. Deze kaart is alleen voor gebruik binnen de werkgroep. Voorts is een overzichtkaart in ontwikkeling bevattende de activiteiten per waar te nemen stootvogelsoort over het kalenderjaar en specifieke karakteristieken van iedere soort. Deze overzichtkaarten worden wel voor educatieve – doeleinden buiten de werkgroep gebruikt.

G: Financien.

Hierover kunnen we kort zijn. Het bestede budget is f 50,- voor kopieerwerk en materiaal voor de overall - kaart geweest.

H: Sterkte- zwakte analyse.

Zoals te verwachten zijn er een aantal probleempjes boven water gekomen, maar algemeen kan gesteld worden dat de start van deze groep heel succesvol is. Sterke punten zijn;

- De enorme gemotiveerdheid van de leden, goede sfeer en vaste wil om dit project te laten slagen. Een eerste vereiste om überhaupt iets te bereiken.
- Gedegen kennis van de stootvogels bij de inventariseerders.
- Aanwezigheid van organisatorische en analytische kennis, waardoor prioriteiten gesteld worden.

Vanzelfsprekend bijna zijn er ook een aantal zwakke punten te destilleren:

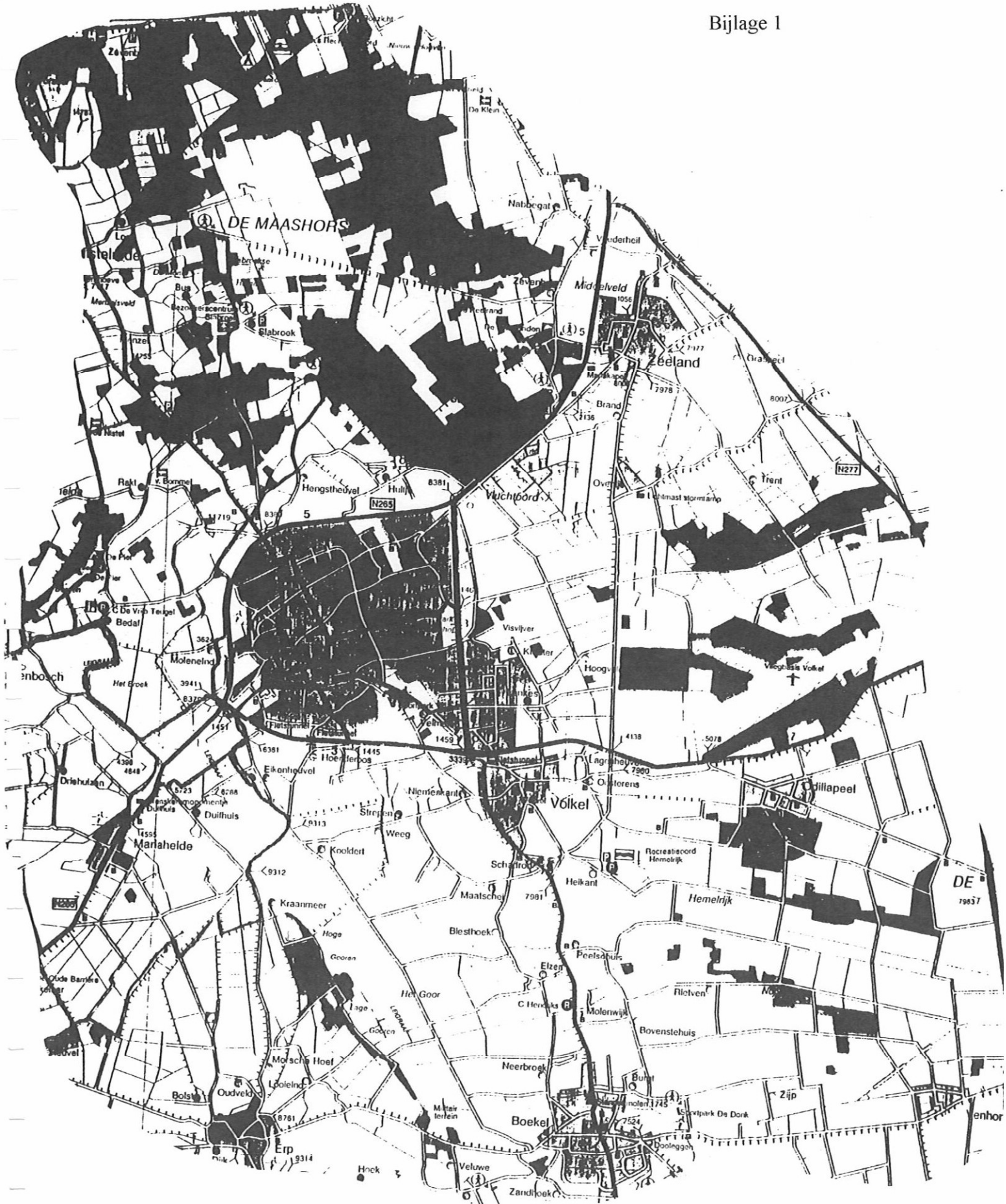
- Tijdgebrek voor veldwerk, vooral als het weer niet meewerkt (zoals in 1998). Het bekende verschijnsel; iedereen heeft het druk. Dit is waarschijnlijk een structureel probleem; hetgeen betekent dat hoge motivatie een vereiste is om mensen voor veldwerk te laten kiezen

- Een waarnemingsgroep moet uit minimaal 2 personen bestaan om elkaar te steunen. Dit blijkt uit minder motiverende resultaten in gebieden, waar alleen geopereerd wordt.
- Uniformiteit in het invullen van de nestkaarten behoeft verbetering.
-

Concluderend kan gesteld worden dat de werkgroep na het eerste jaar goed draait en dat de opgedoken problemen oplosbaar zijn. Het tijdgebrek probleem moet opgelost worden door meer mankracht toe te voegen. Binnen de Vogelwacht is echter niet voldoende kennis over stootvogels aanwezig bij leden, die in aanmerking komen voor de werkgroep (dus leden die nog niet bezet zijn met andere tijdrovende activiteiten binnen de Vogelwacht). De werkgroep heeft daarom besloten het waarnemingsgebied in 1999 niet uit te breiden, maar nieuwe leden aan te trekken en aan bestaande groepen toe te voegen om kennis en ervaring op te doen. Het jaar daarop kunnen dan nieuwe waarnemingsgroepen (2 personen) gevormd worden en zo een aanmerkelijk groter deel van de Maashorst bestrijkt kan worden.

- Bijlagen;
- 1.) Werkgebied inventarisaties 1998.
  - 2.) Nestkaart.
  - 3.) Gegevens uit inventarisaties 1998.
  - 4.) Leden van de werkgroep Stootvogels 1998.

NESTKAART

Versie maart 1996

Opsturen naar: SOVON
Antwoordnummer 2505
6573 ZX Beek-Ubbergen

Niet invullen

SOORT Hauk Euringcode 02670 PLAATS Odiliapeel Provincie AB JAAR 1998

WAARNEMER Code WJG011 Amersfoortcoördinaten (≥3 cijfers per coörd.)
 Naam W Janssen Atlasblok 4556 Km-hok 13 X-as 1701 Y-as 1635
 Adres Rechtestraat 26
 Plaats Odiliapeel

NESTBEZOEKEN										DAG MND	
DAG	MND	UUR	AANTAL				OPMERKINGEN	DATUM LEG 1 ^o EI:			
			EI	JONG	BROEDSTADIUM			DAG	MND		
02	03	08	0	0	P1		♂ 21	01	09		
16	03	10	0	0	P2						
01	04	09	1	0	P2	E1	♀ Reepend				
16	04	07	4	0	P1	E5					
20	05	07	0	4	P1	N3					
18	06	08	0	4	P2	N6					
30	06	11	0	4	P1	N10					
12	07	08	0	3		G1	1 jong dood gevonden 3 vliegen in de buurt van het nest				

CODES VOOR BROEDSTADIUM Deze codes niet invullen onder EI of JONG, alleen onder BROEDSTADIUM. Twee codes invullen. Geef extra informatie onder OPMERKINGEN.

BOUW NEST B0 Nest bezet, leeg B1 Nestbouw B2 Begin nestbouw B3 Nest half klaar B4 Nest bijna klaar B5 Nest klaar incl. voering OUDER OP/BIJ NEST P0 Geen ouders aanwezig P1 Eén ouder aanwezig P2 Beide ouders aanwezig P3 Polygamie EISTADIUM E0 Eieren, aantal onbekend E1 Eieren koud (nog onbebroed) E2 Eieren warm E3 Eieren toegedekt E4 Eieren vers	E5 Eieren bebroed E6 Ei(eren) komen uit E7 jongen piepend in ei NESTJONGENSTADIUM N0 Jongen net uitgekomen N1 Jongen naakt of in dons N2 Jongen blind N3 Jongen met ogen open N4 Slagpennen in pin N5 Slagp. uit bloedspool komend N6 Slagpennen half volgroeid N7 Klaar om uit te vliegen N8 (Niet invullen) N9 Uitgevlogen op controle dag N10 Pas uitgevl. jongen vlakbij nest, amper vliegvaardig N11 Idem, vliegvaardig	LEEFTIJD NESTJONGEN 00 Dag van uitkomst 01 Eén dag oud 02 Twee dagen enz. (NA)CONTROLE NESTINHOUD C1 Succesvol; eieren/dode jongen achtergebleven (geef aantal) C2 Succesvol; vliegvlugge jongen achtergebleven (geef aantal) C3 Succesvol; geheel leeg nest C4 Succesvol; geen nacontrole C5 Mislukt; nest leeg/vernield/verdwenen C6 Mislukt; kapotte/verlaten eieren in nest C7 Mislukt; alle jongen dood C8 Nest niet teruggevonden C9 Broedsucces onduidelijk

BROEDSUCCESS (omcirkel 1 code)

ONBEKEND

- 01 Onvolledige gegevens
02 Nest niet bezocht in laat stadium

SUCCESSVOL (≥ 1 jong uitgevlogen)

- 03 Nestjongen op punt van uitvliegen
04 Nestjongen normaal uitgevlogen
05 Nestjongen voortijdig uit nest
06 Jongen vlakbij nest gezien
07 Nest leeg, ouder(s) met voer vlakbij
08 Eischalen/schaalvliesen in nest
09 Veel bloedspoelschiffers in kom
10 Veel poepjes op/rond/onder nest
11 Anderszins, verklaar hiernaast:

NIET SUCCESSVOL (0 jong uitgevl.)

- 12 Nest leeg en intact
13 Nest leeg en vernield
14 Nest verstoord door mensen
15 Nest vernield door slecht weer
16 Eieren kapot
17 Legsel verlaten
18 Legsel niet uitgekomen
19 Jongen dood, onbeschadigd
20 Jongen dood, beschadigd
21 Ouder(s) dood
22 Nest bezet door andere vogelsoort
23 Nest verstoord door insecten
24 Nest geparasiteerd door Koekoek (vul voor Koekoek aparte kaart in)
25 Anderszins, verklaar hiernaast:

Indien niet succesvol:
MOMENT VAN MISLUKKING
(omcirkel 1 code)
01 Eistadium
02 Jongenstadium
03 Onbekend

Verklaring van 11 of 25:

RINGNUMMERS EN BIOMETRIE VAN OUDERS/JONGEN Bij meerdere metingen alleen meting tijdens ringen invullen, wanneer niet is geringd de laatste meting invullen.

Leeftijd: 1=ouder, 2=jong

Sexe: M=man, V=vrouw

Krop: 0=leeg, 1=half gevuld, 2=vol

DAG MND

(RING)DATUM: 1 2 0 6

Ringnummer	Leeftijd	Sexe	Vleugel (mm)	Gewicht (gram)	Snavel (mm)	Krop	.....	Opmerkingen
0123456	2	V				2		
0123457	2	V				1		
0123458	2	M				1		
0123459	2	M				1		

HABITAT (omcirkel 1 code)

- 10 BOS/PARK
11 Naaldbos
12 Loofbos
13 Gemengd bos
14 Moerasbos
15 Kaalkap/aanplant < 1m.
20 HEIDE/STUIFZAND
21 Duinheide/-vallei
22 Heide binnenland
23 Stui fzand
30 KUST
31 Zandbank/spaarzaam begroeide plaat
32 Schor/gors/kwelder
40 MOERAS/WATER
50 CULTUURLAND
60 BEBOUWING

NESTPLAATS (omcirkel 1 code)

- 00 Drijvend op water
01 Op kale bodem
02 Bladeren/takken op grond
03 Kruidlaag
04 In ruigtekruiden, plantesoort:
05 In landbouwgewas, soort:
06 In struiken/struweel/heg/aanplant/houtwal, soort:
07 Greppel/slootrand
08 Afgebroken of omgevallen boom, of soortgelijke plek
09 Naaldboom
soort: *Graven*
10 Loofboom
soort:
11 Gebouw

NEST (omcirkel 1 code)

- 00 Zelfgebouwd
01 Van andere soort
Welke:
02 Nestkast nr:
03 Holte (stenen, grond, ingerot gat)

Hoogte boven grond in m: 1,5

HOE NEST GEVONDEN (1 CODE)

- 01 Toevallig
02 Koud zoeken
03 Ouders gevolgd
04 Nest was al bekend
05 Kolonietelling
06 Anderszins, verklaar:

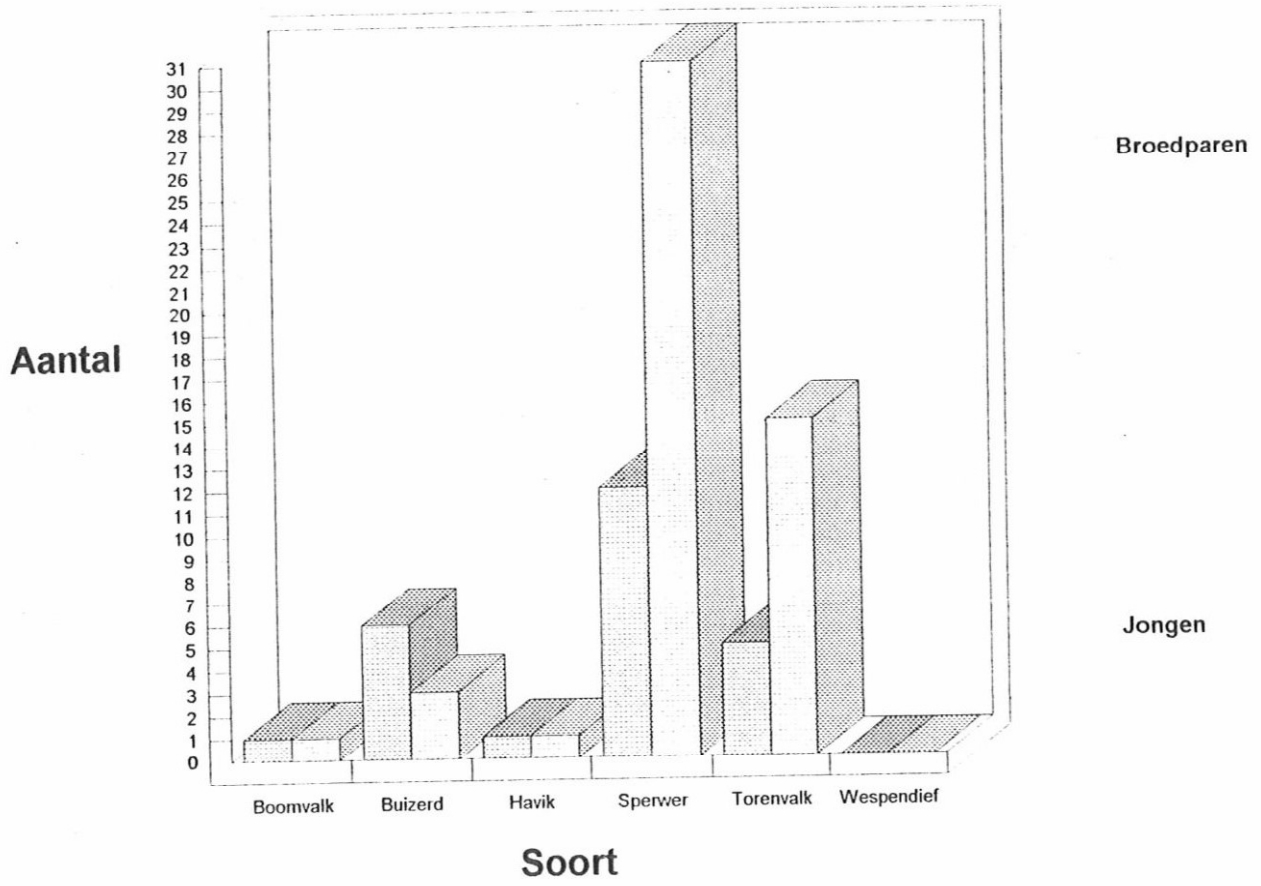

Algemene Gegevens

Vogelwacht Uden e.o.

Jaar	Soort	Broedplaats	Eieren	Jongen	Uitgevlogen	Ringdatum	Nestplaats	Hoogte M
1998	Sperwer	Uden Klooster	4	3	2	30-6-98		
1998	Sperwer	Volkel			5		Douglas	4,0
1998	Buizerd	Volkel					Grove den	8,0
1998	Buizerd	Boekel			1		Zomereik	6,0
1998	Buizerd	Odiliapeel					Grove den	8,0
1998	Sperwer	Odiliapeel	4	4	4		Douglas	7,0
1998	Sperwer	Odiliapeel					Douglas	7,5
1998	Torenvalk	Mariaheide	5	5	3		Inlandse eik	6,5
1998	Sperwer	Mariaheide	4	4	3	10-7-98	Berk	9,0
1998	Sperwer	Mariaheide	5	5	4	20-6-98	Eik	5,5
1998	Sperwer	Mariaheide	5	4	4	7-6-98	Eik	7,5
1998	Torenvalk	Mariaheide	5	3			Op paal	7,0
1998	Torenvalk	Mariaheide	4	3	3		Inlandse Eik	5,0
1998	Boomvalk	Mariaheide		2	1		Populier	14,6
1998	Sperwer	Mariaheide	2	0	0			6,0
1998	Torenvalk	Mariaheide	5	5	5			6,5
1998	Sperwer	Mariaheide	3	3	3	10-7-98	Eik	6,0
1998	Buizerd	Uden			2			
1998	Havik	Uden		1	1			
1998	Buizerd	Schayk						
1998	Buizerd	Zeeland						
1998	Sperwer	Uden						
1998	Sperwer	Uden		2	2			
1998	Sperwer	Uden		4	4			
1998	Torenvalk	Mariaheide	5	4	4		Eik	7,0

stootvogels

Taakgroep Stootvogels

Medewerkers.

Naam	Groep	Functie/gebied	Adres	Plaats	Tel.
Pieter v.d. Voort	-	Coördinator	Dorshout 2	Uden	263292
Wim Janssen	A	Volkel O'peel	Rechtestraat 26	Odiliapeel	273625
Marc Poulussen	A	Volkel O'peel	Heikantstraat4	Volkel	274046
Jan v.d. Tillaart	B	Mariaheide	Krekelhofstraat 34	Mariaheide	343509
William v.d. Velden	B	Mariaheide	Heiveld 16	Mariaheide	343308
Henk v.d. Acker	C	Maashorst	Handwijzerstr. 10	Uden	263523
Jan Verhoeven	C	Maashorst	Kastanjeweg 48	Uden	269381
Chris v. Lieshout	D	Maashorst	Hoefstraat 5a	Uden	268527
Vacature	D	Maashorst	-	-	-
Martien v.d. Elzen	E	Maashorst	Schutveldstraat 3	Uden	264850
Vacature	E	Maashorst	-	-	-